

Vedlejší věty příčinné

Příčinné věty popisují příčinu děje nebo stavu vyjádřeného řídicí větou. Většinou odpovídají na otázku „proč? (warum/weshalb)“. Jsou uváděny spojkami:

- **weil** (protože, poněvadž)
- **da** (protože, jelikož, poněvadž)

Věty s *weil* mohou stát před nebo za hlavní větou. Věty s *da* stojí většinou před hlavní větou. Spojku „da“ používáme pro zdůvodnění, které je všeobecně známé.

Vedlejší věta následující za větou hlavní

Př. 1

Meine Schwester macht gerade ihr Abitur.

Ich bin nervös,
Petra fährt nach Spanien,

weil meine Schwester gerade ihr Abitur macht.
weil Martin dort Ferien macht.

Př. 2

Ich musste noch etwas Wichtiges erledigen.

Ich komme zu spät,

weil ich noch etwas Wichtiges erledigen musste.

Př. 3

Er ist dienstlich verreist. (Služebně odcestoval).

Mein Mitarbeiter kommt nicht,

weil er dienstlich verreist ist.

Př. 4

Petra ist heute besonders gut gelaunt, weil sie eine gute Note aus der Mathe bekommen hat.

Př. 5

Kathrin hat heute besonders gute Laune.

Ihre beste Freundin hat sich endlich verliebt.

Kathrin hat heute besonders gute Laune, weil ihre beste Freundin sich endlich verliebt hat.

Vedlejší věta předcházející větě hlavní

Př. 6

VH

Mein Mitarbeiter ist dienstlich verreist.

VH

Mein Mitarbeiter kommt nicht.

VEDLEJŠÍ VĚTA

Weil mein Mitarbeiter dienstlich verreist ist, kommt er nicht.

pozice 1

pozice 2

Př. 7

Da mein Mitarbeiter dienstlich verreist ist, kommt er nicht.

CVIČENÍ

1. Odpovídejte podle vzoru

VZOR: Weshalb bist du so froh? (ich habe eine gute Nachricht bekommen).

→ *Ich bin froh, weil ich eine gute Nachricht bekommen habe.*

- Weshalb bist du so glücklich? (ich bin verliebt)
- Warum bist du so ärgerlich? (ich habe Probleme in der Arbeit)
- Weshalb bist du so zerstreut? (ich muss an meine kranke Mutter denken)
- Warum bist du so unglücklich? (sie hat einen anderen Freund)

2. Uvádějte různé víceméně známé příčiny, proč tentokrát nejedete na dovolenou

VZOR: Unsere Tochter heiratet in diesem Sommer.

→ **Da** unsere Tochter in diesem Sommer heiratet, machen wir diesmal keinen Urlaub.

- Wir wollen unser Haus umbauen (*přestavět*).
- Wir haben niemanden, wer für unseren Hund sorgen könnte (*mohl by*).
- Ich wechsele die Stelle. (*Měním místo – myšleno pracovní*).
- Wir haben in der Firma viel zu tun.
- Ich muss mich um meine kranke Oma kümmern.

Vedlejší věty předmětné

Struktura vedlejších vět předmětných v němčině je podobná jako u vět příčinných. Předmětné věty vyjadřují předmět řídicí věty. Ptáme se na ně jako na předmět (různými tvary zájmena *co*). Nejčastěji jsou uvozeny spojkou

- **dass** (*že*)

„**Dass**“ se často používá s těmito slovesy: *sagen, denken, meinen, glauben, hoffen, behaupten, erzählen, versprechen*.

Př. 1

VH

Er wohnt jetzt in Köln.

VH

Er wohnt jetzt in Köln,

Er hat erzählt,

VH

Er hat dort eine Hausmeisterstelle bekommen.

VV

weil er dort eine Hausmeisterstelle bekommen hat.

dass er dort eine Hausmeisterstelle bekommen hat.

Př. 2

Jana hat gesagt,

Petra weiß,

Sie findet es toll,

Martin macht in Spanien Ferien.

dass er in Spanien Ferien macht.

dass er in Spanien Ferien macht.

dass er in Spanien Ferien macht.

Př. 3

Sabine findet es nicht gut,

Petra möchte in Spanien Ferien machen.

dass Petra in Spanien Ferien machen möchte.

Př. 4

Petra freut sich,

Petra geht heute Abend mit Martin aus.

dass sie heute Abend mit Martin **ausgeht**.

CVIČENÍ

Diskussion – Sagen Sie Ihre Meinung mit einem dass-Satz

- Fremdsprachen sind überflüssig → Ich bin nicht der Meinung, dass ...
- Latein ist die wichtigste Fremdsprache überhaupt. → Mich überzeugt das nicht, dass ...
- Es ist gut, wenn (*když*) man mehrere Fremdsprachen kann. → Ich finde auch, dass ...
- In Zukunft werden Fremdsprachen immer wichtiger. → Ich bin davon überzeugt, dass ...

Vedlejší věty účelové

Princip tvoření vět účelových je podobný jako u vět příčinných a předmětných. Účelové věty vyjadřují účel řídicí věty. Ptáme se na ně otázkou *proč? za jakým účelem?* Nejčastěji jsou uváděny spojkou

- **damit** (*aby*)

Př. 1

Ich nehme meine Brille,

damit ich es besser sehen kann.

Ich nehme meine Brille,

damit ich es besser sehe.

Vezmu si brýle,

abych *na to lépe viděla.*

Na rozdíl od češtiny, kde je ve větách účelových podmiňovací způsob, používá se v němčině většinou oznamovací způsob přítomného času.

Př. 2

Ich wiederhole die Regeln noch einmal, **damit** alle sie verstehen.

Zopakuj pravidla ještě jednou, **aby** jim všichni rozuměli.

Př. 3

Er geht zur Werkstatt,

damit er sein Auto abholt.

Jde do opravy,

aby si vyzvedl auto.

CVIČENÍ

Warum macht man Sport?

VZOR: *Man will sich erholen.*

→ *Man macht Sport, damit man sich erholt.*

- Man will sich nach dem anstrengenden Tag an der Uni entspannen (*uvolnit se*)
- Man will sich einen guten Gesundheitszustand (*zdravotní stav*) erhalten
- Man will eine gute Figur behalten
- Man will nicht dick werden
- Man kann dabei Freunde treffen.

Quellen

BERGLOVÁ, FORMÁNKOVÁ, MAŠEK. *Moderní gramatika němčiny*. Plzeň, Fraus, 2002.

VORDERWÜLBECKE, Klaus. *Einblicke. Ein deutscher Sprachkurs. Begleithefte für Selbstlerner*.

München, Goethe-Institut, 1998.